

HYVIL

Förvaltningen och befogenhetsfördelningen

Introduktion för ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige

Jurist Niina Kolju

Förvaltningsstadga

- Velfärdsområdesfullmäktige godkänner förvaltningsstadgan för ordnandet av förvaltningen och verksamheten
- Ett obligatoriskt och centralt styrmedel för velfärdsområdets förvaltning och verksamhet
- Minimiinnehållet kommer från 95 § i lagen om velfärdsområden, men i förvaltningsstadgan kan också införas andra skrivningar enligt velfärdsområdets prövning
- I förvaltningsstadgan fastslås bland annat
 - Organ- och tjänsteinnehavarorganisationen (velfärdsområdets myndigheter)
 - Velfärdsområdets ledningssystem, dvs. fördelningen av uppgifter och befogenheter mellan organen, mellan organen och tjänsteinnehavarna samt mellan tjänsteinnehavarna
 - Organiseringen av ekonomin
 - Kontroll och beredskap samt riskhantering
 - Besluts- och förvaltningsförfarande
- I det koncerndirektiv som velfärdsområdesfullmäktige har godkänt meddelas behövliga föreskrifter om styrningen av velfärdsområdeskoncernens dotterbolag

Beslutssystemet - organ

- Velfärdsområdesfullmäktige
 - ledamöterna i velfärdsområdesfullmäktige, utsedda enligt valresultatet, utövar velfärdsområdets (högsta) beslutanderätt
- Velfärdsområdesstyrelse (+ sektion)
 - velfärdsområdesfullmäktige utnämner ledamöterna, får befogenheterna i huvudsak av velfärdsområdesfullmäktige
 - bereder ärenden som behandlas i velfärdsområdesfullmäktige, företräder velfärdsområdet och leder velfärdsområdets verksamhet, förvaltning och ekonomi
- Nämnd (+ sektion)
 - tillsätts för uppgifter av bestående natur, befogenheterna delegeras i förvaltningsstadgan
 - revisionsnämnden är obligatorisk (nationalspråksnämnden och samiska språknämnden)
- Direktion (+ sektion)
 - för skötseln av affärsverk eller andra uppgifter
 - valbarheten är inte begränsad
- Kommitté
 - tillsatt för en viss uppgift, för viss tid
 - valbarheten är inte begränsad
- Påverkansorgan, dock utan självständig beslutanderätt
 - ungdomsfullmäktige, äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning är obligatoriska

Beslutssystemet - roller

- Organen
 - beslutsfattande särskilt i ärenden där politiskt övervägande tillämpas
 - strategiska riktlinjer och uppsättning av mål
- Tjänsteinnehavare och arbetstagare
 - beredning av ärenden som ska lämnas för beslut
 - verkställande av beslut och uppföljning
 - operativ ledning och utveckling
- Tjänsteinnehavarens beslutanderätt
 - i frågor där det inte ingår element av politiskt övervägande
 - beslutanderätten har delegerats i förvaltningsstadgan eller ett organ/en högre tjänsteinnehavare har vidaredelegerat beslutanderätten
 - ett organs övertagningsrätt

Befogenheter och delegering av befogenheter

- Velfärdsområdets beslutanderätt utövas av velfärdsområdesfullmäktige
- Befogenheter kan delegeras till organ, förtroendevalda eller tjänsteinnehavare (ej anställda i arbetsavtalsförhållande)
 - fullmäktige kan delegera befogenheter genom förvaltningsstadgan
 - lagen förbjuder delegering av ärenden som fullmäktige ska fatta beslut om (22 § i lagen om velfärdsområden)
 - fullmäktige kan ge rätt att vidaredelegera befogenheter – subdelegering
 - befogenheter som en gång delegerats får inte ytterligare delegeras vidare (förbud mot s.k. dubbeldelegering)
- Befogenheter kan även ges direkt genom en speciallag till en viss myndighet, som kan vara ett organ men också en enskild tjänsteinnehavare
 - delegering förbjuden
- Om inte annat följer av lag, ska behöriga myndigheter fastställas i förvaltningsstadgan

Övertagningsrätt

- Övertagning av ett ärende för behandling i ett högre organ
- I förvaltningsstadgan finns bestämmelser om utövandet av övertagningsrätten
- Velfärdsområdesstyrelsen har den mest omfattande övertagningsrätten: kan utöva övertagningsrätt inte bara på beslut som fattas av dess underlydande tjänsteinnehavare utan också på beslut som fattas av nämnder och sektioner samt deras underlydande tjänsteinnehavare
- Undantag från behörighetsgränsernas bindande karaktär
- Syftar till att förenhetliga beslutsfattandet, ett ledningsverktyg
- Kan tillämpas i ärenden där ett beslut har fattats utifrån delegerad behörighet
- Kan inte tillämpas i lagstadgade ärenden som gäller en individ, tillståndsärenden eller revisionsärenden
- Ett högre organ kan avgöra ett ärende på nytt (upphäva, ändra eller bibehålla ett beslut) eller återremittera ärendet för ny beredning
- Ett övertagningsbeslut ska fattas innan tidsfristen för omprövningsbegäran löpt ut
- Ett beslut om att övertagningsrätten ska utövas eller inte utövas är inte överklagbart

Välfärdsområdesfullmäktige

- Välfärdsområdesfullmäktiges befogenheter kommer direkt från lagen om välfärdsområden (22 §), som innehåller en jämförelsevis uttömmande förteckning på 15 punkter
- Fullmäktige bär det övergripande ansvaret för välfärdsområdets verksamhet och för samordningen av verksamheten och ekonomin
- Välfärdsområdesfullmäktige fattar bland annat beslut om:
 - Välfärdsområdesstrategin, servicestrategin, tjänster samt budgeten och ekonomiplanen
 - förvaltningsstadgan och grunderna för de förtroendevaldas ekonomiska förmåner
 - principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv
 - grunderna för skötseln av tillgångarna och för finansierings- och placeringsverksamheten
 - grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen
 - valet av ledamöter i organ, om inte något annat föreskrivs
 - valet av revisorer och godkännandet av bokslutet samt ansvarsfrihet
 - annat som fullmäktige enligt gällande bestämmelser eller föreskrifter ska besluta om
- Ledamöter i välfärdsområdesfullmäktige har möjlighet att ta fram ärenden för behandling genom att lägga fram initiativ
- Välfärdsområdesfullmäktige ansvarar för att invånarna har tillgång till mångsidiga möjligheter till delaktighet

Välfärdsområdesstyrelsen

- Med stöd av lagen om välfärdsområden har välfärdsområdesstyrelsen rätt att föra välfärdsområdets allmänna talan
 - leder välfärdsområdets verksamhet, förvaltning och ekonomi (42 §)
 - bevakar välfärdsområdets intresse och (om inte något annat anges i förvaltningsstadgan) företräder välfärdsområdet och för välfärdsområdets talan (43 §)
 - godkänner det direktörsavtal som gäller välfärdsområdesdirektören (46 §)
 - företräder välfärdsområdet som arbetsgivare och svarar för välfärdsområdets personalpolitik
 - hör till välfärdsområdets koncernledning (50 §)
 - övervakar lagligheten i välfärdsområdesfullmäktiges beslut (101 §)
 - välfärdsområdesstyrelsen kan tillsätta en kommitté att sköta en viss uppgift (35 §)
 - tillsätter välfärdsområdets påverkansorgan (32 §)
 - välfärdsområdesdirektören har rätt att föra välfärdsområdesstyrelsens talan (45 §)

Revisionsnämnden

- Tillsätts av välfärdsområdesfullmäktige för ordnande av granskning av förvaltningen och ekonomin samt för utvärdering
- Ordföranden och vice ordföranden ska vara fullmäktigeledamöter
- Revisionsnämndens viktigaste uppgift är att bedöma
 - huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som välfärdsområdesfullmäktige satt upp har nåtts i välfärdsområdet och välfärdsområdeskoncernen
 - huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt
 - hur balanseringen av ekonomin har utfallit under räkenskapsperioden
 - om målen och åtgärderna i ekonomiplanen är tillräckliga för att balansera ekonomin
- Ser till att granskningen av välfärdsområdet och dess dottersammanslutningar samordnas
- Lämnar för varje år välfärdsområdesfullmäktige en utvärderingsberättelse och ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen ger anledning till
- Övervakar att skyldigheten att redogöra för bindningar iakttas och tillkännager redogörelserna för välfärdsområdesfullmäktige

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET